

Memòria

Beca Hivernem 2022

OPIA

Ferran Oorbitg

1. Temàtica de la recerca: evolució de la idea inicial després del teu pas pel programa hivernem.

Opia Etimologia: Del grec opia, plural de «opi» + opia, «dels ulls».

És el nom donat a la intensa sensació d'una invasiva energia que sentim quan participem d'un mutu contacte visual directe amb algú més.

El punt de partida de la idea principal era treballar i fer una investigació sobre la mirada al carrer, on precisament es confronta una dualitat, espai privat (la persona), amb l'espai públic, i el que "transita" pel mig és la **MIRADA**.

La idea inicial era en aquest període d'investigació, de recerca i de reflexió, comptar amb un assessorament professional de diferents àmbits entre la ciència i l'art. Treballar una part amb una psicòloga i una altra amb una urbanista/paisatgista.

En la pràctica, vaig començar treballant amb un filòsof i qüestionant-me la base del concepte nou d'espai públic.

Això em va portar a treballar amb dos antropòlegs, i precisament aquest canvi va provocar un gir en l'estudi on la part psicològica i més de l'individu que tenia pensat en un principi es decantés per l'estudi de la part més social i comunitària de la mirada.

S'ha acabat fent un procés d'investigació teòric i pràctic d'art comunitari, d'impacte social i amb accions a l'espai públic, per tal de descobrir les diferents possibilitats que ens ofereix la MIRADA, depenent de com mirem, en quina situació ens trobem, del punt de vista des d'on observem o l'emoció que sentim...

Aquestes reflexions i experimentacions han portat a crear conceptualment juntament amb una antropòloga i un especialista en so i imatge, el primer **Observatori Artístic del Carrer (Ob.Ar.Ca)**.

La idea a treballar en aquest Observatori es la mateixa que la idea inicial. Per una banda, **La mirada** es la base de l'observatori, d'altra tindrà un contingut i forma artística i serà al carrer.

2.Compliment objectius de la recerca i idees principals desenvolupades.

a-Estudiar com establir vincles socials i emocionals de diferents col·lectius a través de la mirada. Investigar que ens agrada i que ens incomoda de les mirades estranyes en l'espai públic.

El carrer és un a juntura, camins que ens ajunten, i la MIRADA, és una de les primeres portes per a les connexions entre les persones . Però a la vegada aquesta, esta regida per uns codis socio-culturals de respecte a la intimitat, de respecte envers l'altre. Aquests codis son apresos de la col·lectivitat i son molt difícils de canviar.

Perquè hi ha gent que mira, i gent que no?

Gent que aparta la mirada, condicionaments culturals.

CODIS. Tot està codificat. No tothom te la mateixa mirada. Multiculturalitat. D'aquest concepte ens trobem la *Perspectiva Interseccional.

Cultura hegemònica, la que s'accepta a cada lloc. Norma-

El que he observat es que als artistes s'els permet passar els límits. Una vegada la gent del carrer entén que es "teatre" canvia el codi i es relaxa, te una altra lectura del que veu, es permet mirar i ser mirada.

b-Analitzar la vessant neuropsicològica de la mirada.

Aquest punt no s'ha treballat, com he comentat abans m'he centrat més en la part antropològica de la mirada.

c-Dissenyar experiments sociològics col·lectius en l'espai públic per a recollir evidències sobre les mirades. -Participar en experiències obertes a diferents col·lectius dels territoris amb una metodologia participativa d'un important valor emocional.

Les idees principals en que es va treballar per a fer aquestes experiències eren la descontextualització d'espais on precisament el codi sigui mirar, deixar mirar-se i admirar-se. Aquests llocs son per exemple, **el teatre, el cinema, els museus, els miradors de les muntanyes.**

En la experimentació de la residència de **Tàrrega**, vaig fer algun experiment al carrer, amb cadires de teatre, amb unes ulleres de realitat virtual, i amb una exposició de mirades vives al carrer. Vaig treballar amb alumnes joves i adults del curs de teatre de carrer de l'escola de Teatre Cruma i amb alumnes de Batxillerat artístic de l'escola Ondara.

3.-Descripció del treball i del coneixement assolit amb cada expert de la recerca amb qui has col·laborat.

El primer encontre el vaig tenir amb el **josep maria esquirol**, filòsof i professor a la facultat de filosofia de la universitat de Barcelona. La meua primera intenció dins la recerca, era obrir el màxim el tema partint de la base, la filosofia del concepte i les paraules. D'aquest encontre van sortir conceptes com:

El meu paisatge, el meu cel, amb la mirada ens fem les coses nostres, per estimar-les.

Cada persona es un misteri, un món. La mirada íntima.

A casa shi torna, al carrer si va. SORTIR AL CARRER. TORNAR A CASA.

La homogeneïtat i l'atapeïment: ACCELERACIÓ de la vida.

Quan s'esborren les diferències els espais esdevenen: NO LLOCS. (aeroports, centres comercials...

Estem en un FLUXE CONSTANT, i ACCELERAT (cotxes, informació, ...)

La vida, els moviments, només maduren amb LENTITUD

El carrer es una JUNTURA: camins que ens ajunten.

Mirada: Actitud: com et posicionen.

El lloc et demana actitud. Església, teatre, biblioteca, quina actitud et demana el carrer?

Una forma de RESISTENCIA, es vivint l'espai com a un lloc ESPECIAL. Testimoniatge.

Després d'aquesta trobada, em vaig llegir dos dels seus llibres que em va proposar:

- **La resistència íntima**

- **El respecte o la mirada atenta.**

Extret del llibre: La resistència íntima.

Existir es en part, resistir. Aleshores la resistència expressa no un mer fet circumstancial sinó una manera de ser, un moviment de l'existència humana.

La resistència s'entén, col·loquialment, reacció d'oposició. Es tracta efectivament d'una reacció, d'una acció en forma de reacció, d'una defensa que no pas d'una ofensiva.

Memòria i imaginació, son les millors armes del resistent. I el somni, si: però no l'al·lucinació. la imaginació i el somni son porta de canvi i de vida, mentre la al·lucinació porta a la paràlisi.

El resistent sap que, passi el que passi, la seva acció no és absurda ni estèril: confia en la seva fecunditat encara que n'ignori el quan i el com de la germinació. Només sap que la preparació es fa des dels marges, lateralment.

Resistència íntima? No hi ha resistència sense modèstia ni generositat. Íntima no en tant que interior sinó en tant que propera, pròxima i també en tant que central del si mateix.

Perquè hi hagi relació cal que hi hagi dos termes i un vincle, es a dir, cal que hi hagi diferència i manera de relacionar allò que és diferent, com, per exemple, a través de la paraula **o la mirada.**

Extrets del llibre: El respecte o la mirada atenta.

La essència del respecte es la mirada atenta.

La mirada te alguna cosa estranya i paradoxal. La total facilitat en mirar contrasta amb la dificultat de mirar bé. Si hi ha llum només en obrir els ulls ens apareixen les coses al voltant, però en canvi s'ha de prendre consciència i estar atent per donar-se compte de segons quins aspectes de la realitat, i sobretot per percebre les coses d'una altra manera.

Que es el que l'**atenció** afegeix a la mirada, fins el punt de transformar-la tan significativament?

Per que la atenció dona a la mirada una significació moral?

La mirada de la ment: en ocasions es amb els ulls tancats quan més clarament hi veiem." No tots els que veuen han obert els ulls, ni tots els que miren veuen."

El baixar o apartar la mirada pot de vegades fer-se per respecte. Precisament s'aparta la mirada perquè s'ha vist una determinada situació. En canvi qui allí continua mirant es que no es dona compte de la situació, i la seva mirada es converteix en indiscreció, o en ofensa. El apartar la mirada es un distanciament.

La vista es el sentit corporal més directe i més efectiu. Arriba ràpidament i sense mediacions. Pot ser també el més indiscret dels sentits.

La mirada insistent o indiscreta no es la mirada atenta. La mirada atenta es la que sap mirar amb discreció. *Mirar atentament no es clavar la mirada.*

-La acció de apartar la mirada, ens ensenya la dimensió etico-moral de la mirada atenta. La mirada atenta comença a ser sinònim de la mirada ètica. La atenció es el primer moviment amb significat ètic. El respecte requereix d'una atenció, i la atenció d'un apropament, d'una aproximació.

La etimologia de la paraula respecte aposta per la mirada atenta. En llatí respectus deriva del verb respicere, que significa, mirar enrere, mirar atentament, remirar. Respicere te la mateixa arrel que spectare, veure, mirar, contemplar.

El respecte es tant la mirada com el resultat de la mirada.

La mirada de la mirada atenta-

La filosofia occidental a diferència d'altres tradicions culturals a donat preferència el sentit de la vista per sobre dels demés. Hi ha contrastos interessants com el de la filosofia grega o la tradició jueva, la qual des de els seus orígens ha estat especialment vinculada a l'oïda i a la paraula. La veritat jueva s'escolta, la grega es veu, s'intueix. La saviesa jueva depèn de l'escolta i l'obediència, mentre que la saviesa grega depèn de la intuïció, de la mirada i de la claredat.

-La vista es una provocació i una invitació a la acció. En ocasions s'ha afirmat que la vista es el principi de la tècnica. "Tota tècnica esta fundada amb la visualització e implica visualització" . la vista es l'òrgan de la eficàcia. Sense imatge visual la acció es cega, incerta.

La vista es sens dubte el sentit de la eficàcia, però es també el sentit del respecte.

NO es te que enfrontar la paraula amb la vista, poden fer més aviat una aliança entre les dues. La mirada atenta ,esta molt a prop tant de la paraula com de la escolta. La actitud respectuosa esta sempre disposada a escoltar. Però hem d'aprendre a mirar.

_Aprendre a mirar, per poder veure.

“Es veritat que el mon es el que veiem, no obstant em d'aprendre a mirar-lo.”

Sovint del contrast de la vista amb l'oïda es passa de seguida al contrast entre la imatge (el que es veu) i la paraula (el que es sent), mentre que la imatge ho dona tot fet, la paraula exigeix molt més de la nostra part. Mentre que la imatge ens afecte deixant-nos més aviat passius, la paraula ens interpel·la.

Hem d'aprendre a mirar. I per fer-ho em de llegir be el que ens mostra el camí.

El primer de tot es mirar. Sinó es mira be, no es veu. La visió esta subjecta al moviment. NO es veu sinó es mira. Per veure-hi clar deia Saint Exupéry, n'hi ha prou en canviar la direcció de la mirada”. La mirada esta més lligada al òrgan de la vista, però també s'amplia a la mirada de l'ànima o de la ment.

Com s'aprèn a mirar? S'aprèn a mirar, mirant, així com s'aprèn a pensar, pensant. L'exercici es el principal mestre.

Aprendre a mirar, significa mirar de nou, com si les coses apareixen per primer cop. També significa parar-se amb lo simple i lo habitual. La mirada humana més penetrant es la que detecta el caràcter extraordinari en lo més comú.

“-El ojo que ves no es ojo porque tu le veas, es ojo porque te ve.” Antonio Machado.

La mirada ens converteix en el centre del món, però per les demes persones el centre també coincideix amb elles mateixes, a mes a mes, el mon que mirem, en certa manera també ens pot mirar.

Es cert que nosaltres som el centre en quant a percepció, però també es cert que ens donem compte d'altres centres de percepció, persones, d'altres com els animals, les plantes i fins i tot la matèria , qualificada d'inerta, en connotacions com per exemple la teoria quàntica sobre la interacció de les partícules elementals.

Paradoxalment quan es mira atentament un mateix pot adonar-se tant de la seva centralitat com de la pròpia insignificança.

Aprendre a mirar , es aprendre a posar atenció. Es pot dir: “si hi poses atenció , veuràs que. ...”

Que es l'atenció?, igual que la mirada , és un **focus**.

Per ser conscient de alguna cosa es requereix un mínim d'atenció. I no hi ha atenció, sense consciència, de tal manera que son dos cares del mateix.

La atenció es una espècie d'activitat (posar atenció, focalitzar, seleccionar..) Però també un estat (estar atent, vigilant..)

L'atenció pot adoptar varies formes, si agafem la vida com un adormiment, l'atenció pot ser un DESPERTAR, però si l'agafem com a dispersió, flux, distracció, l'atenció llavors podria ser ATURAR-SE. Per donar-se compte del "avanç" del sol, la pròpia respiració...ens hem de parar. NO veu més el que mes corre o el que més es mou, sinó el que es capaç d'aturar-se en una societat cada vegada més Accelerada.

Després del despertar i l'aturar-se, s'explora el REBRE. (buidar-se per rebre)

Per a rebre s'ha de partir d'un espai lliure i molta Flexibilitat en forma d'apertura. La rigidesa sigui del tipus que sigui es un obstacle per a la percepció.

El focus ens invita a pensar en la concentració, en canvi el rebre suposa una obertura amb l'altre.

El coneixement pròpiament dit procedeix d'una mirada atenta i sistemàtica en la direcció adequada. L'atenció s'aprèn amb l'exercici. L'atendre habitua. I es perfecciona amb l'exercici constant.

L'aprendre a mirar i posar atenció esta molt relacionat amb la capacitat de **sorprendre's i d'admirar**. Capacitat que no hauríem de perdre mai, perquè el motiu fonamental de la sorpresa davant el mon roman sempre.

També s'ha de diferenciar entre el admirar-se de.. de admirar a... el primer es realment el que coincideix amb el sorprendre's. El que esta clar que l'admiració i el sorprendre's mouen l'atenció , la reflexió i el coneixement. Qui no s'admira ni es sorprèn, ja no coneix res mes. Al mateix temps, qui posa més atenció esta més preparat per sorprendre's i admirar.

Preguntar es un art. Que es el més important de la pregunta? Que canvia les coses. Lo que la pregunta genera en el subjecte que interroga es canviar la seva mirada. En quant a la cosa per la que es pregunta, lo que s'aconsegueix amb la pregunta es la seva transformació.

El sentit de preguntar consisteix precisament en deixar al descobert la questionabilitat del que es pregunta. Per això es diu que preguntar es OBRIR.

El **diàleg** es un altre dels elements de la espiral. Convé que la mirada atenta precedeixi el diàleg.

La capacitat per escoltar a l'altre es fonamental. L'esforç del diàleg no es només esforç per parlar sinó que sobretot per escoltar. La paraula d'aquest esforç es l'atenció. Es per la freqüent falta d'aquesta per la que la majoria de diàlegs en realitat son monòlegs, perquè no hi ha la mínima intenció d'obertura, ni voluntat d'escoltar.

*En el diàleg verdader, el que un pot arribar a dir depèn en gran part del que sigui capaç d'escoltar.

Qui veritablement entra en una conversació , entra realment en una conversió.

O sigui en el diàleg l'esforç no ha de ser només en l'argumentació sinó que també en l'atenció.

4. Calendari final de la recerca, descripció de les fases/etapes de residència (Faber, FiraTàrrrega, L'Atelline) i conclusions o noves preguntes originades en cada fase.

RESIDENCIES.

1- Faber Llull

Residència de recerca documental i teòrica. 04-08/04/2022 -OLOT.

La residència a Olot , va ser un punt inicial, punt de trobada amb mi mateix , i amb el projecte. Un espai de 5 dies, per reflexionar, llegir, i sentir quina havia de ser la direcció una vegada surtis d'allí.

Per a mi la l'estada a Faber es pot resumir en un espai/situació de múltiples possibilitats i connexions.

D'entrada poder disposar d'un temps d'immersió de treball amb aquest context cultural, social, paisatgístic, humà es una experiència fabulosa. Aquest benestar sensorial, et fa esdevenir al mateix temps focus i obertura. Per una banda, t'ajuda a focalitzar-te molt en el teu treball, a tenir present l'objecte de recerca en tot moment, i , a la vegada estar atenta, oberta a les noves pistes i petites connexions que resulten del improvis amb l'espai, amb els altres.

Olot disposa d'una riquesa cultural extraordinària i això fa que sigui quin sigui el motiu de recerca personal puguis trobar persones que et poden aportar d'altres mirades en el teu projecte.

A més a més, hi ha la possibilitat de coincidir amb d'altres persones que estan en la mateixa situació, de buscadores obertes i expectants. Per a mi, un fet que hauria de ser pres com necessari, perquè a part del que podem trobar a Olot, aquestes persones passants, son un actiu efímer i canviant que fa que els encontres a Faber sempre siguin únics.

Gràcies a totes elles, a l'equip , a la gent del territori, al paisatge, a les passants...m'emporto un bocí de cada una per al meu treball, per la meva memòria, per mi.

Durant la instància , a part del temps personal de treball, vaig anar al **l'Observatori del Paisatge** per conèixer-lo i agafar llibres. També vaig quedar amb el **Joel Piqué de l'Observatori d'Humanitats** i vaig tenir uns encontres casuals amb un grup de **poetes** que estaven també de residència.

Un dels punts Claus en la meva recerca es aquesta mirada transversal, que genera Ponts i oportunitats de connexions per a la recerca i l'experimentació.

Des d'aquesta perspectiva podríem interconnectar els dos observatoris d'Olot, el del paisatge i el d'humanitats, que, a priori sense ells saber-ho, tenen més en comú del que a simple vista es podria pensar.

Només falta la construcció d'aquests enllaços vitals, d'aquestes junctures que generen de cop i volta una espurna d'encesa neuronal.

OBSERVATORI PAISATGE CATALUNYA, OLOT

Vaig passar-hi un mati llegint i buscant llibres per emportar-me'ls a la Faber.

Significat de **PAISATGE**: Qualsevol part del territori tal com la col·lectivitat la percep, el caràcter de la qual resulta de l'acció de factors naturals i/o humans i de llurs interrelacions.

OBSERVATORI D'HUMANITATS HOSPITAL OLOT. (mirada Transversal)

L'Observatori, amb seu a l'Hospital d'Olot, neix amb l'objectiu de promoure el desenvolupament de les humanitats integrades en les ciències de la salut com a eina fonamental en l'adquisició de competències transversals, emfatitzant els punts d'intersecció entre salut, societat i cultura.

Observatori d'humanitats hospital Olot, universitat Vic, cultura Olot.

Les tres institucions es comprometen a crear sinergies perquè aquesta transversalitat es faci evident en els tres àmbits: docència, investigació i cultura. La Facultat de Medicina aportarà els instruments acadèmics necessaris per a la promoció del projecte, des d'investigació acadèmica fins a suport i estructura institucional. L'Ajuntament d'Olot posa a disposició de l'Observatori l'estructura de la Regidoria de Cultura per a la celebració d'activitats. Finalment, la F. Hospital d'Olot es consolida com a seu del projecte i n'adopta el lideratge, a més d'oferir les seves instal·lacions per a la realització de cursos, seminaris, conferències i/o espai de trobada, i ser l'espai de referència en aquestes matèries.

Vaig tenir una reunió a la Faber amb en **Joel Piqué**, Farmacèutic i Humanista que treballa al Hospital i es responsable de l'Observatori. El dia següent també vaig anar a l'hospital i en Joel em va fer una visita.

Estan fent estudis en una sala virtual 360º, tant per als pacients com per el personal de l'hospital. Disposen d'uns minuts per entrar i submergir-se en una experiència immersiva audiovisual. Estan trobant molts bons resultats amb nens amb autisme.

Vaig provar-ho i no esta malament, sobretot, una versió de mar amb dofins que era molt relaxant, almenys per mi..

Al hall de l'hospital també el tenen concebut com a "galeria d'art" i sempre hi ha alguna exposició d'algun artista.

També em va expressar la seva intenció d'utilitzar l'hospital com a espai d'actuacions escèniques, i que estaven en contacte amb el Sismògraf per la utilització d'aquest "espai no convencional" per a properes edicions.

2- Tàrrega

Residència pràctica i d'experimentació. 06-10/06/2022 TÀRREGA.

L'exploració de les mirades a l'espai públic, passa per una comprensió dels codis socials i conductuals. Definir aquests codis, lleugerament canviant i ambigus, és molt complex i extens, però sí que, detallant la qüestió, es pot fer una aproximació als límits de les mirades, creant situacions: quan es pot mirar i quan no? Quin pes té el context en les possibilitats? Quines són les incomoditats, actituds, sorpreses o reaccions expressades?

Vaig treballar amb un grup de primer de batxillerat artístic de Tàrrega.

-MIRADA INDISCRETA: espies de Carrer.

- **VEURE'S MIRAR:** ulleres mòbil amb miralls.

Fixar la mirada sobre les persones en l'espai públic, apropar-s'hi, protegint la pròpia mirada rere les ulleres. Afegir-hi gestos d'exploració, de fer zoom, de canviar d'imatge o modificar-ne detalls, deixant una sensació d'ambigüitat als vianants, que no sabran si l'actor mira una possible pantalla a l'interior de les ulleres o realment està jugant amb la seva imatge i està travessant la seva intimitat. El fet de que hi hagi un mirall a la part externa, fa que els vianants es vegin a ells mateixos i, per tant, que es confrontin a la seva pròpia mirada, generant així un rebot inesperat.

- Deixar-se veure mirant: **TEATRE DEL CARRER.**

Butaques de teatre/cinema al carrer

Generar una situació que suposi fer d'espectador de la vida al carrer, posa de relleu l'acte de mirar de manera manifesta. L'espai públic, com a espai de pas o de consum, restringeix les mirades a quelcom de fugisser o casual. Aquest acte pretén veure què passa quan els vianants se n'adonen que estan exposats, que són mirats sense escrúpols i que, fins i tot, si volen, poden parar i mirar ells també.

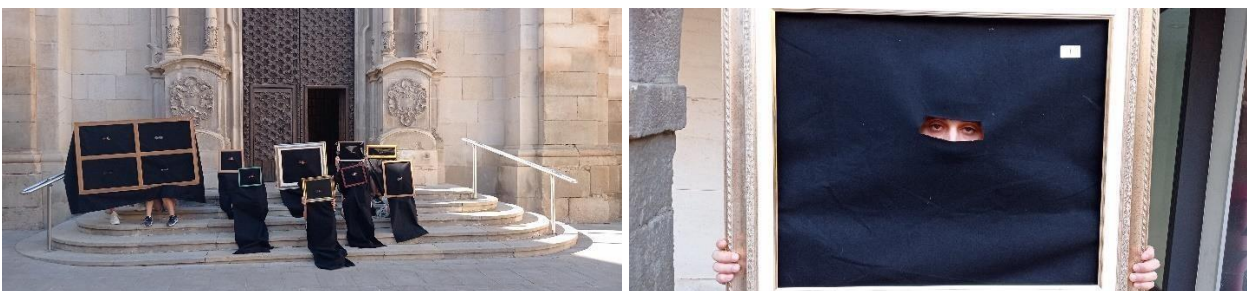

- **DEIXAR-SE MIRAR: “envitrinar-se”**

Un dels factors que determina les possibilitats d'una mirada és el context. Posar-se dins d'una vitrina de museu, i convertir-se en bust és una senyal que es pot percebre com la via lliure a la mirada curiosa, escrutadora. La curiositat dels vianants podrà ser expressada de manera transparent: una escultura es pot observar fixament i durant tot el temps que es vulgui. El blindatge transparent simbolitzarà doncs, aquest indicador

-EXPOSICIÓ DE MIRADES VIVES.

Vaig fer un experiment. Una exposició de mirades vives al carrer. Les participants tenien la consigna de intentar fer una mirada neutra, cadascuna tenia un numero. A les persones del carrer se'ls donava un paper amb els números anotats i se'ls preguntava que els hi transmetia cada mirada. El resultat va ser interessant, cada numero tenia moltes interpretacions i moltes totalment oposades com tristesa o alegria...

3-Atelline (França)

Residència d'intercanvis culturals i preparació Base conceptual de l'Observatori Artístic del Carrer.(Ob.Ar.Ca) 24-28/10/22 MONTPELLIER

L'Atelline, es un Lloc d'activació art & espai públic . Es un espai de residències artístiques reconegut pel Ministeri de Cultura per la seva capacitat per identificar i donar suport a la creació, renovació i hibridació de formes i dramaturgies per a l'espai públic.

L'Atelline desplega el seu projecte amb una forta atenció al context i a la interacció amb els territoris. Durant dotze anys ha acompanyat plantejaments artístics, artistes, empreses i col·lectius, que trien l'espai públic (físic, simbòlic, polític, etc.) com a camp d'escriptura, trobada, joc, qüestionament, experimentació i representació. Activa l'encreuament d'enfocaments i mirades sobre els territoris i la ciutat.

Atelline compta amb el suport del DRAC i la Regió d'Occitània, el Departament d'Hérault, Montpellier Méditerranée Métropole i, en projectes concrets, la ciutat de Montpellier.

Aquesta residència no estic sol, Hi vaig amb l'antropòloga **Irma Estrada**. Arribem el dilluns 24 Octubre al migdia a Juvignac. Dinem amb l'equip de l'atelline.

Ja porto un mes enviant-nos emails amb la **Marie Antunes**, la directora de l'Atelline . I ells mateixos ens proporcionen i paguen els encontres que tindrem durant a questa setmana.

Durant la primera tarda fem treball personal per assentar les idees que tenim. Fem pluja d'idees i de pensaments. Pel que fa la proposta del mirador, ens sembla important tenir dues perspectives, la que cerca allò més descriptiu/afectiu i la que busca en la imaginació. Pensem en la importància d'enregistrar les veus, que creiem més afinat que la història de dibuixar, que no ens permet arribar on voldríem. Pensem en fer un espectacle sonor que barregi veus i sons i en la possibilitat de crear un mapping sobre la plaça que sigui que hem treballat fent realitat tot allò que la gent hi pot imaginar.

Tornem a donar tómb al nom de l'Observatori. Pensem que és molt convenient posar-li la diferenciació, "**Artística**", de cara a tots els observatoris que hi ha, que son bàsicament acadèmics. I també fem debat molt intens entre la diferenciació de "espai públic" i "carrer". Finalment ens quedem amb: **Observatori Artístic del Carrer (Ob.Ar.Ca)**

Dimarts al matí vam quedar amb el **Marc i l'Élodie**. Els dos són arquitectes i han fet el màster d'escenografia a Montpellier. Els dos s'interessen en l'urbanisme i en les intervencions artístiques en llocs públics i estan vinculats al **LIFAM, (Laboratoire innovation formes architectures Mileux)**.

. El Marc treballa a l'atellier i l'Élodie està fent recerca, a l'espera de beca de doctorat. La trobada acaba sent una xerrada intel·lectual al voltant dels conceptes d'espai públic i de carrer. Ens parlen dels significats que es comparteixen en l'àrea de l'arquitectura, els posen en dubte i van sortint diferents referències que a ells els han ajudat a construir una nova perspectiva.

Vam parlar de la dimensió sonora i en com d'essencial i específica podia arribar a ser a l'hora de comprendre els llocs. Des del so pròpiament, fins a les veus i les maneres de narrar allò que es viu, que es veu, que es pensa, que s'imagina, que es desitja. Em parlen de dos laboratoris de recerca.

-Creson – Grenoble: <https://aau.archi.fr/laboratoire-aau/>

-Laboratoire d'études interdisciplinaires sur le réel et les imaginaires sociaux – Université Paul Valéry Montpellier –

El dimecres preparem la trobada amb la **Marie Reverdy**. Directora i dramaturga. Havia sigut professora de la **fai-ar**.

Li expliquem tot el tema del mirador amb les tres etapes: una prèvia de recollida d'informació a través de l'experiència de mirar, una de creació amb el material, i una última d'espectacle. Retenim dues coses:

- Insisteix molt en considerar l'estètica de l'artefacte perquè diu que és el que determinarà l'experiència. Diu que el que tingui una dimensió social, no forçosament ha de ser cutre.
- La informació que volem recollir no es tan important com aconseguir una estètica per a l'experiència.

Per la tarda fem una petita experimentació amb un parell de cadires de teatre, que portàvem amb nosaltres. El lloc no ens dona massa joc i finalment tenim un problema tècnic que ens fa parar al trencar-se unes rodes. Surt idea, **Coreografia de mirades i públics**.

L'endemà ens trobem amb el **Didier Taudière**. Li expliquem una mica el plantejament de l'observatori i li sembla molt interessant. I de seguida torna a esclatar el hit de la residència: espai públic vs. Carrer. Ens explica que el discurs de l'espai públic ha calat fons i que queden molts pocs reductes resistents i que fins i tot aquells espais que es mostraven crítics a certes polítiques neoliberals o de control, han acabat assumint la retòrica.

Referències que he anat apuntant:

Cyril-Opera Pagaye , per treballar el concepte miradors.

Jean Simon – possible coreògrafa per el projecte , OPIA. Coreografia de Públic i Mirades.

Jean Luc Godard, numéro 2: <https://archive.org/details/numero-deux-jean-luc-godard-1975>

*Wim Wenders, cielo sobre Berlin i Lisbon Story: <https://mubi.com/films/lisbon-story>
<https://www.filmin.es/pelicula/el-cielo-sobre-berlin>*

5. Descripció dels fons i les fonts consultades.

- El respecte o la mirada atenta, Josep maria esquirol
- La resistència íntima, Josep maria Esquirol.
- Llei 8/2005 i Reglament de protecció, gestió i ordenació del paisatge.-
- Uso y apropiación de los espacios publicos. Jorge hernán salazar trujillo
- flaneur, new urban narratives.
- procur.art. international conference , may 2015 , lisbon.
- Espacios publicos, genero y diversidad (icaria)
- La percepcion del paisaje urbano, Anna maría moya.
- El espacio publico como tablero de juego. aida navarro. Youtube. TEDtalk
- Sociedades movedizas. Pasos hacia una antropologia de las calles. Manuel Delgado.
- La mise en scène de la vie quotidienne . Erwin Goffman
- Pour une écologie sociale de la ville sensible. Ambiances urbanes en partage J.P- Thibaud / C.R. Duarte.
- L'espace public artisanal. Thomas Riffaud

6. PRO's i Contres del programa Hivernem.

Trobo molt interessant la obertura i aposta per un programa d'investigació en la fase inicial d'un projecte, en la conceptualització i reflexió teòrica. Des de fa molts anys, el ritme de producció a casa nostra a sigut cada vegada més ràpid. Les subvencions/produccions estan pensades per fer-se en menys d'un any, quan a països com França mínim estan entre dos i tres anys. Amb el programa de suport a la creació, Fira Tàrrrega ja ha començat a introduir el concepte elaboració "slow" amb el seu programa de suport a la creació en dos anys. I amb aquesta nova aposta juntament amb Institut Ramon Llull de suport a la experimentació d'Hivernem, es consoliden com un dels pioners en ajut a la "producció conscient".

A part de la temporalitat prematura d'investigació d'un projecte i els diners per portar-ho a terme, personalment hi ha uns punts clau que m'agradaria ressaltar.

El primer, es la no necessària producció de la investigació. Això m'ha donat molta pau interior i llibertat en la recerca i experimentació, així com a temps per lectura, converses i reflexió.

Segon i molt important es l'apartat de treball-connexions amb d'altres professionals de sectors diferents per compartir la idea. Ha sigut molt enriquidor i personalment tota una revelació. De fet, amb una de les col·laboradores, una antropòloga, juntament amb un professional del so i imatge crearem el futur d'aquest projecte, l'Observatori Artístic del Carrer.

He trobat les tres residències, molt ben posades i molt ben elegides, personalment he trobat genial l'espai de la Faber per la primera residència de posada en marxa, reflexió, converses, lectura, un espai i una ciutat genial per començar el projecte.

Després per la fase més experimental de carrer, Tàrrega, amb la seva experiència aollint aquests tipus de residències , ha estat perfecte, tant a nivell de l'organització com de la gent mateixa del poble que ja esta avesada en aquest tipus d'intercanvis artístics.

I finalment la residència internacional, crec que es molt important, ja que ens es més complex arribar a segons quins llocs de l'estranger. En el nostre cas sense conèixer el lloc vam estar a l'Atelline de Montpellier, va ser un treball totalment teòric, però fonamental per preparar els fonaments del futur de la idea.

A nivell de contres no en trobo massa...per mi ha estat una molt bona experiència, sense saber-ho encara , el que si que m'agradaria, es que hi hagués almenys, un seguiment/recolzament del projecte per part de Fira Tàrrega i Ramon Llull, i que es pogués anar tenint un diàleg de com avança, i no es quedi amb una cosa puntual d'un any i ja esta.

Després com a cosa externa, els col·laboradors em deien que a nivell de facturació amb Llull, havien d'esperar a saber si feien una , dues...col·laboracions amb mi per poder facturar, per fer-ho tot amb una factura. A mi personalment m'ha passat que he començat a fer una trobada però després no sabia si en faria alguna altra mes, o no, o quan...crec que estaria be que després de cada trobada es factures, potser es mes enrenou per Llull perquè s'han de fer mes factures, però de cara a mi, i als col·laboradors crec que seria millor, feina feta, facturar, i pagar. Després si al cap d'un mes en fem un altra doncs un altra factura.

I de cara amb fira Tàrraga i la residència internacional, el que em vist que hi ha un petit problema, per una banda les residències internacionals van a molt temps vista, més d'un any (com ens va passar amb Alès), però per d'altra com a artista comences una investigació que no saps com acabarà i quin serà el millor espai per a tu, i no ho pots avançar...no se com fer-ho.

7. Conclusió final.

El carrer és un a juntura, camins que ens ajunten, i la **MIRADA**, és una de les primeres portes per a les connexions entre les persones . Però a la vegada aquesta, esta regida per uns codis socio-culturals de respecte a la intimitat, de respecte envers l'altre. Aquests codis son apresos de la col·lectivitat i son molt difícils de canviar.

Avui en dia, a més a més, estem híper connectats a una altra realitat virtual a través dels mòbils, cosa que fa encara més complexa aquest espai de trobada al carrer. A tot això li sumem que els carrers passen a ser camins de pas entre espais privats, no camins de trobada. Tot això molt a veure amb l'apropiació del carrer per l'administració pública, la qual, sel vol fer seu en nom del poble a través del concepte, espai públic

Precisament per poder trencar amb això i poder permetre retrobar-nos, he començat per treballar amb la primera porta, la mirada. Buscar llocs/espais, on precisament els codis de la mirada siguin diferents. Llocs on precisament el codi es mirar i deixar-se mirar, admirar-se.

Aquest llocs son per exemple, els teatres, el cinema ,els museus, els miradors, son llocs on es va a mirar. El que he experimentat, és descontextualitzar aquests espais i confrontar-los al carrer. Així doncs d'aquesta experimentació, surten varies idees a treballar.

Totes aquestes idees es materialitzaran a través del **l'Observatori Artístic del Carrer** explicat anteriorment.

La conclusió final , es que hi han moltes coses en la vida quotidiana, codificades a través de factors socio-culturals, molt difícils de canviar. Però nosaltres com a artistes, tenim la possibilitat de transformar-los encara que sigui per un instant. Proporcionar a la gent espais per a experimentar camins diferents i finalment, per qüestionar-los per a que cadascú arribi a la seva pròpia conclusió.